

**VÅRDEN AV LIVSRUMMET
- det sociala livet**

**1 Språket som bro mellom tankelivets
och kroppens rörelser**

Är det talade språket beroende av kroppens rörelseförmåga? Är tänkandet, i sin tur, beroende av det talade språket, för att kunna formas? Hur förhåller sig det lekande barnet till tal respektive bild- och begreppstänkande? Vad säger dagens forskning om hjärnans speglingsfunktion av tal- och språkförmågan? Har hjärnan olika kretsar för ord respektive det grammatiska? Hur förhåller detta sig till kroppens rörelseförmåga? Vad är språkets roll i det sociala? Vad är autism uttryck för? Vilka olika erfarenheter av elevers tal och språk har vi från vårt arbete? Anföranden, samtal och eurytmiövningar med

Margareta Dahlström
Torsten Lundberg
Henri Quarfood

**2 Samtalets konst - att vårda
mellanrummet**

Gruppledarna bidrar från olika synvinklar med inlägg till temat. Vi vill arbeta med observationsövningar och beskrivningar med utgångspunkt i växtrikets förvandlingsmotiv. Bothmergymnastiska övningar med fokus på den egna kroppen som instrument för kommunikation samt samtalsmetodiska övningar med särskild uppmärksamhet på planetskvaliteter i dialogen. Det är nödvändigt att deltagarna har lust att delta i övningar och samtal.

Tomas Johansen, föreståndare för Marjatta Skolehjemmet och leg. läkare.

Birte Kjær, Bothmergymnast Marjatta Fælleskabet samt Kent Holmström, dipl. Samtalsterapeut, Marjatta seminarium

**3 Vi söker den läkepedagogiska och
socialterapeutiska rörelsens identitet och
arbetssätt. Vill Du medverka?**

Vi kommer i samtalsform att arbeta med följande frågor: Finns det en identitet? Hur vill du beskriva den? Vad är det specifika? Hur vill du beskriva ditt arbete och hur beskriver

andra ditt arbete? Hur tänker du om ditt arbete? Vilka erfarenheter, upplevelser har du från ditt arbete? Vad vill du med ditt arbete? Hur beskriver vi vårt arbetssätt? Vilken metodik använder vi och hur kan vi kommunicera den med omvärlden? Vi kommer att använda oss av en speciell samtalsmetodik.

Paula Karlström
Marianne Lindström
Göran Nilo

4 Ungdommens Utfordring

Vi vet hvor viktig det er å verne om "barndommens rike" og vi kjemper daglig i våre hjem og skoler og barnehager for at barn skal få leke - barn skal få være barn. Men hva med ungdomstiden, hvordan verner vi om den? Det er en sårbar tid: Grunnleggende prosesser utfolder seg, mennesket modnes fysisk, psykisk og åndelig og de unge har et stort behov for støtte, veiledning og - kjærlighet.

I løpet av disse arbeidesdagene ønsker vi å fokusere på arbeid med "Ungdomsveiledning", særlig for ungdom med utviklingshemming.

Gjennom inlegg, samtaler og drama, og med eksempler fra litteratur, eventyr og myter vil vi utdype vår forståelse av dette arbeidet. Vi håper å arbeide for mer bevissthet rundt behovet for ungdomsarbeid og styrke samarbeidet mellom de av oss som arbeider innen dette feltet.

Elisabeth Ameln
Dag Balavoine

DIKT, DRAMA, RÖRELSE

**5 Gode leker - lek til læring og latter -
en introduksjon**

Vi skal leke noen leker, der det ikke gjelder å vinne, men å delta, og ikke minst å ha det moro. Vi skal undersøke disse lekene og se hva vi liker og ikke liker. Lekene kan få oss til å le ((helsebringende og godt). Vi får beveget oss og brukt kroppen (god mosjon), og vi kan våge "være kreative og vise litt mer av oss selv.

I disse lekene kan våre brukere få øve bl a motorikk og sosiale ferdigheter. Vi vil se hvordan vi kan forandre reglene, slik at alle kan være med å leke. Og vi vil øve oss på å lede andre i lek.

Sigrun Balavoine

6 Vad som än händer - Tala!

Det mest brukade instrumentet i läkepedagogik och socialterapi är Språket!

Genom talgestaltnings-övandet kan det egna språket, modersmålet, individualiseras och utvecklas på ett djupgående sätt. Glädje och inspiration är frukten av ett sådant arbete med språket självt. Kursen innefattar uppvärmande rörelse, talövningar, gemensam diktrecitation och meditativ diktvandring. Särskilda önskemål inför kursen? Skicka till: helene.blomqvist@swipnet.se

Helene Blomqvist

**7 Storytelling: Ordet som bro mellan
människor**

Samtalets ädla konst övas genom muntligt berättande, där någon lyssnar och en annan talar. Det handlar om kommunikation. Men hur blir vi skapande i vårt språk så vi bryter förnuftets trånga klädnad eller abstraktionens brist på jordisk förankring? Bildtalande och sagokonst är ett sätt att tala ur och till den inre människan i oss som lever bortom tid och rum. Vi människor är större

på insidan än på utsidan!

Under arbetsgruppen skall vi arbeta med traditionella sagor, egna livsberättelser och social imagination i enkla och inspirerande övningar. Alla kan! ingerlise.oelrich@telia.com

Inger Lise Oelrich

8 Ursprunglig lek

Lek utan avsikt, utan terapeutiska eller uppfostrande mål. Lek som ursprunglig lust. Att "vara" i ett fält av gemenskap och kommunikation...

Genom samtal, lek och meditation övar vi med oss själva som utgångspunkt att beröra och beröras av den fria lekens värld. Vi presenterar även "tummelprojektet" som utvecklas i olika läkepedagogiska sammanhang. Där vi genom samtal med elever, kill- och tjejgrupper, ur-lek och handledning av personal arbetat med frågor som kommunikation, relation, beröring, våld och sexualitet.

Vidar Vetterfalk
Gerda Salisgros
Torsten Grind

MEDICIN - TERAPI - NÄRING

18 Husapotek

HUSAPOTEK i teori och praktik. Vilka faktorer håller mig frisk, och vad kan jag göra när jag blir sjuk?
Egenvård med hjälp av produkter ur ditt skafferi och några antroposofiska medel.

Susanne Börjesson

19 Fasilitated communication (fc)

Många människor som inte talar kan kommunicera genom att skriva på datorn! Vartor och hur fungerar fc? Jag har tre svårt autistiska vuxna söner som nu genom datoramtalen sedan nästan ett år tillbaka visar sig vara vakna och fullt kompetenta medmänsklor. Otroligt och omskakande!

Hilke Osika

20 Medicin och diet för LP barn

Orsaker för psykiska sjukdomar ligger i ämnesomsättningen. Gäller detta också inom läkepedagogiken?

Christian Osika

21 Alternativ kommunikation

För att kommunikationssvårigheter ska uppstå måste man vara minst två.

Om jag vill uttrycka min vilja och inte kan tala, hur kan jag hitta ett sätt att tala ändå? Jag talar och hör bra, men förstår ändå inget, hur får jag hjälp?

En introduktion i alternativ kommunikation; tecken, bilder och sociala berättelser.

Vi ska komma i samtal med varandra och utbyta erfarenheter kring hur man kan hjälpa barn med kommunikationssvårigheter.

Peggy Strobel

Om Du saknar någon arbetsgrupp är Du välkommen att föreslå eller själv leda en nästa år!

HANTVERK - KONSTNÄRLIGA VERKSAMHETER

13 Grafik

Ved arbetet med linoleumstryk er der lejlighed til at øve sin forestillingsøvn, spejling, koncentration, styrer og tilbageholdt indsats af kræfter samt kunstnerisk/legende arbejdsfæde. I den nordiske mytologi er der enkle og stærke billeder, som er særdeles velegnede til det grafiske udtryk. Både i sort/hvid og i farver.

Gennemgang af materialer og teknik efter behov. Der kræves ingen forudsætninger.

Bjarne Toudahl

14 Färgens möjligheter

Konstnärliga och praktiska övningar kring färgsättning och färgmålning i Skåve Ateljé.

Christoffer Lauren
Janne Silvasti

15 Tova djur för sagor och berättelser

Vi känner på ullens egenskaper, med olika tekniker, där vi fulltovar, näftritar mm.

Carina Thuresson
Ave Bornkessel

16 Måla med växtfärger

Öva förmåelsen av växtfärgernas flukturerande liv som en hjälp att behålla ett i världen inkännade tänkande.

Bengt Aquilon

17 Smide

Samtalet med järnet

Gustav Vinkler

9 Bothmergymnastik

Vi söker det "Nya levande rummet". Där leder oss den fysiska kroppens lagbundenheter till det rätta handlandet i den sociala gemenskapen. Läs gärna fjärde kapitlet i Frihetens filosofi som förberedelse.

Hans Westerdahl

10 Heliga danser

Vi övar oss i kvinnodanser från Balkan i uråldriga symboler; cirkel, sick-sack, spiral, kors, Livets Träd.

Lillian Djem

SÅNG OCH MUSIK

11 Tala och sjunga klingande ord

Hur kan jag uppleva mig själv som klingande ord, när jag rör mig, talar och sjunger min intention? Hur finner jag vägen till värld, inre och ytre? Övningar för harmoniserande sång, samtal och gemensam forskning. Målet är att utveckla föreställe för detta, hur jag kan hålla klängens inspirationskälla i mig själv öppet i vardagen och ge dess helande kraft vidare i arbetsgemenskapen. Öppet för alla intresserade av dessa fenomen. Vi arbetar på finska, tyska, svenska och engelska.

Anne Kantola

12 Trommesirkel som övingsvei til mellommenneskelig musikalitet

Kan vi øve oss til å bli musikalsk i det sosiale samspillet? Her er samspillet satt i fokus! Utstyrt med trommer og et rikt utvalg med å lage trommemusikk sammen. Ledet av en trygg og tydelig puls, har enhver anledning til å delta ut fra egne forutsetninger. - her er det ikke mulig å spille feil! Trommingen frigjør energi og åpner nye kanaler for kommunikasjon mellom deltakere.

Vi lærer oss også nye om det å lytte til hverandre, og å oppdage at mangfold er en rikdom. I trommesirkelen er musikken det hørbare uttrykket for kvaliteten på samarbeidet og samhandlingen som til enhver tid finnes i gruppen?. Ingen tidligere trommeerfaring nødvendig!

Lars Kolstad